

سیگنال های جهانی برای فولاد ایران

– «دنیای اقتصاد» افزایش قیمت های وارداتی و اثرات آن بر بازار داخل را بررسی کرد

به نقل از روزنامه دنیای اقتصاد : رشد قیمت های جهانی ورق فولادی از حالت آرام به وضعیتی شتابان وارد شده، چنان که شاهد رشد بهای این کالا در بازارهای چین و حتی کشورهای مشترک المنافع هستیم که تمامی این موارد روند افزایشی قیمت ها را تسهیل می کند. دلیل اصلی رشد نرخ را باید در افزایش قیمت های پیشنهادی شرکت های بزرگ صادرکننده در چین دانست که این روند بر بازار سایر کشورها و عرضه های آنها موثر بوده و شاید فرش قرمز جدیدی در برابر رشد قیمت ها به شمار رود. آمارهای مثال بولتن نشان می دهد بهای ورق نورد گرم و ورق نورد سرد کشورهای مشترک المنافع موسوم به CIS بین ۵ تا ۳۵ دلار در هر تن افزایش یافته و این به معنای آن است که بازار ورق جهانی و حتی قیمت تمام شده واردات به کشور با احتساب بهای ریال حداکثر ۱۳۵ تومان افزایش یافته که با در نظر گرفتن هزینه های جانبی، تعرفه واردات، هزینه حمل و مالیات بر ارزش افزوده بیش از ۱۷۰ تومان رشد قیمت را نشان می دهد. دلیل اصلی این رشد قیمتی را باید در نرخ های صادراتی چین جست و جو کرد ولی این ماجرا ادامه دارد.

رشد قیمت ها در بازار چین به صورت نجومی در حال افزایش است تا جایی که شاهد رشد قیمت ها بیش از ۵۰ دلار برای عرضه و تحویل در ماه سپتامبر هستیم که می تواند به این روند افزایشی، انرژی جدیدی تزریق کند. با توجه به عقب نشینی قیمتی در بسیاری از بازارهای کالایی و حتی سهام در جهان پس از افزایش تنش ها بین کره شمالی و آمریکا و اضافه شدن برخی دیگر از کشورها به این قبیل مناقشات، شاهد هستیم که ارزش بسیاری از بازارهای مالی بر پایه کالا همچون بازارهای آتی فولاد یا فلزات مشابه، با عقب نشینی قیمتی روبه رو شده اند. این در حالی است که افزایش بهای فولاد در بازارهای فیزیکی خود سیگنال جدیدی برای حمایت از بازارها و معاملات آتی فولاد بوده که ممکن است با رشد قیمتی و مهاجرت نقدینگی به آنها روبه رو شده و جریان جدیدی از افزایش قیمت ها را رقم بزند؛ رخدادی که تاثیرگذاری آن بر بازارهای داخلی و منطقه ای محرز بوده و هست.

نمی توان اظهار نظر قاطعی در خصوص قیمت های جهانی و نرخ های پیشنهادی به بازار ایران داشت؛ اگرچه روند افزایشی قیمت ها در بازارهای منطقه ای و بین المللی گویی شتاب بیشتری به خود گرفته که ناگفته پیداست چه سرنوشتی در بازارهای داخلی را رقم خواهد زد. موارد فوق و حتی رشد ممتد قیمت ها نیز موجب نشده حجم واردات به بازارهای داخلی افزایش یابد که این یکی از نقاط ابهام بازار در روزهای اخیر به شمار می رود که نیاز به بحث و بررسی بیشتری دارد. حال که واقعیت های بازار داخلی را در گذشته مورد بحث قرار دادیم شاید زمان آن فرارسیده باشد تا به برخی واقعیت های واردات به عنوان یکی از مسیرهای اصلی تغذیه بازار داخلی در سال های اخیر نیز توجه کنیم. نگاهی به بازار چین و حتی سایر کشورهای مهم تولیدکننده فولاد نشان می دهد به رغم صادرات گسترده، باز هم واردات جایگاه خود را از دست نداده ولی در ایران اوضاع دگرگون است. گزارش ها نشان می دهد که به تازگی واردکنندگان مصنوعات فولادی همچون ورق نورد گرم تمایل چندانی به واردات از خود نشان نمی دهند آن هم در رشد ممتد قیمت های داخلی.

قیمت‌های پیشنهادی به بازار ایران

در طول هفته گذشته بهای ورق وارداتی به ایران از بنادر شمال کشور افزایش یافت که البته دلیل اصلی آن را باید رشد قیمت‌های جهانی به شمار آورد. بهای ورق نورد گرم با ضخامت ۲ میلی متر برند MMK به‌عنوان یکی از برندهای مشهور وارداتی در کشور با ۱۲ دلار افزایش به نسبت هفته پیش از آن رو به رو شد و به ۵۴۲ دلار در هر تن تحویل بار کشتی در سواحل روسیه (بندر آستاراخان) رسید. با فرض هزینه‌های متغیر حمل و نقل، شاید یکی از کمترین قیمت‌های تحویلی ورق نورد گرم در سواحل شمالی کشور همچون بندر انزلی ۵۵۷ دلار بر هر تن باشد. نکته حائز اهمیت درخصوص بازار ورق در حوزه کشورهای مشترک‌المنافع موسوم به CIS را باید در ضعف محسوس عرضه‌ها به شمار آورد، زیرا بسیاری از واحدهای تولیدی در شرایط فعلی و حتی نوسان قیمت‌های جهانی، تمایل چندانی به عرضه از خود نشان نمی‌دهند و همین واقعیت نه فقط به ضعف عرضه‌ها، بلکه در پاره‌ای از اوقات به فقدان عرضه منجر شده که می‌تواند تاثیر مهمی بر بازارهای فولاد در حوزه غرب آسیا بر جای بگذارد. این در حالی است که تولیدات فولاد و خصوصا ورق نورد گرم و شمش این حوزه اقتصادی یکی از تاثیرگذارترین قیمت‌ها به شمار می‌رود که نوسان در وضعیت تولید و عرضه آنها قطعاً بر بازار تاثیر بسزایی خواهد داشت. تجربه سال‌های اخیر نشان داده اغلب واحدهای فولادی در روزهای گرم سال وارد فاز تعمیر و نگهداری می‌شوند که هم اکنون نیز بازار فولاد دستخوش این وضعیت بوده و هست. این ویژگی یعنی ورود به فاز تعمیر و نگهداری هم اکنون دامنگیر بسیاری از واحدهای تولیدی شده که ممکن است تداوم آن یا حتی برخی موارد غیرفنی همچون برنامه‌ریزی برای تولید یک سفارش خاص، به توقف حجم عرضه در بازارهای منطقه‌ای منجر شود. هم‌اکنون یکی از واحدهای زیرمجموعه آرسلورمیتال در قزاقستان با همین ویژگی رو به رو است و اعلام کرده تا پایان سپتامبر برنامه‌ای برای فروش ندارد. این ویژگی که خود سیگنالی برای حمایت از بهای ورق به شمار می‌رود همچنین سیگنالی برای افزایش قیمت‌ها از سوی سایر عرضه‌کنندگان منطقه‌ای است که رشد قیمت‌های پیشنهادی را برگزیده‌اند.

هم اکنون تقاضا به نسبت بالاست ولی نکته قابل ذکر نبود تقاضای وارداتی گسترده برای محموله‌های موجود است. به عبارت دقیق‌تر هم‌اکنون در انبارهای تجار و برخی از واحدهای تولیدی در منطقه CIS محموله‌های ورق نورد گرم وجود دارد ولی خریداران به دلایل مختلف تمایلی به خرید نداشته و حجم تقاضای وارداتی به کشور در این بازار به‌صورت معنی‌داری پایین است. پایین بودن حجم تقاضا نشان می‌دهد که یا تجار به آینده قیمت‌ها اعتماد چندانی نداشته یا تمایل دارند وضعیت فعلی در بازار داخلی در ایران همان گونه که هست باقی بماند. این وضعیت درخصوص بازار ورق MMK شفافیت بیشتری دارد و به نسبت حجم تقاضا در این خصوص به مقصد ایران محدود است. تجار به شدت به دنبال کسب تخفیف هستند ولی با توجه به روند افزایشی قیمت‌های جهانی چنین رویکردی چندان هم موفق نبوده و نیست. به گزارش متال بولتن بهای ورق نورد گرم وارداتی به کشور در پایان هفته گذشته به ۵۵۷ تا ۵۵۸ دلار در هر تن رسیده که به نسبت هفته قبل از آن و نرخ‌هایی نزدیک به ۵۳۵ دلار در هر تن از رشدی محسوس خبر می‌دهد که متاثر از شرایط قیمتی در بازارهای جهانی است. قیمت پیشنهادی ورق نورد سرد تولیدی MMK نیز در مبدأ ۵۰۰ یورو در هر تن قیمت‌گذاری می‌شود که با توجه به نوسان ارزش یورو در برابر دلار در روزهای اخیر در بازارهای جهانی ۵۸۹ دلار در بندر مبدأ قیمت‌گذاری می‌شود.

محصولات فولادی در اوج

- عملکرد هفتگی بازارهای جهانی نشان داد

به نقل از روزنامه دنیای اقتصاد : آخرین وضعیت بازارهای جهانی سنگ آهن، قراضه، بیلت، مقاطع و ورق نشان می‌دهد بازارهای فولاد در هفته گذشته روند مطلوبی را پشت سر گذاشته و با افزایش قیمت مواجه شدند. به گزارش مرکز خدمات فولاد ایران سنگ آهن وارداتی در چین پایان هفته گذشته را در حدود ۷۷ دلار در هر تن خشک سی‌اف‌آر سپری کرد در حالی که یک هفته قبل ۷۴ دلار بود. اواسط هفته گذشته قیمت این محصول نوساناتی داشت البته جو بازار مثبت بوده و انتظار می‌رود هفته‌های آتی روند باثباتی داشته باشد. از سوی دیگر بازار فولاد چین صعودی است و خبرهای مربوط به کاهش تولید در زمستان، وضعیت را تشدید کرده است که همین امر بر بازار سنگ آهن نیز اثر مثبت می‌گذارد. ولی در این بین سنگ آهن، مازاد عرضه دارد و برخی معتقدند قیمت آن به اوج خود نزدیک شده است، از این رو رشد قیمت شدیدی برای آن برآورد نمی‌کنند. در بازار سنگ آهن صادراتی ایران نیز آخرین قیمت سنگ آهن مگنتیت خلوص ۶۰ درصد در راستای رشد بازارهای جهانی ۳ دلار رشد داشت و به حدود ۵۵ دلار در هر تن فوب رسید. سنگ آهن هماتیت صادراتی ایران نیز حدود ۵۱ دلار در هر تن فوب ثبت شد.

قراضه

هفته گذشته در ترکیه قراضه سنگین ۲۰-۸۰ اروپا از ۳۲۵ دلار در هر تن هفته قبل به ۳۳۶ دلار در هر تن سی‌اف‌آر رسید و محصول آمریکا نیز از ۳۳۰ تا ۳۳۱ دلار به ۳۳۵ دلار در هر تن سی‌اف‌آر رسید. پایان هفته قیمت‌های وارداتی به ۳۴۰ تا ۳۴۲ دلار در هر تن سی‌اف‌آر نیز رسیده بود. قراضه ۳ روسیه نیز تا ۱۱ دلار نسبت به اواخر جولای بالا رفت و ۳۱۷ دلار در هر تن سی‌اف‌آر ترکیه شد. در تایوان قراضه وارداتی کانتینری خلوص ۲۰-۸۰ تا ۵ دلار رشد داشته و ۲۸۰ دلار در هر تن سی‌اف‌آر شد. قراضه خرد شده وارداتی در هند ۷ دلار بالا رفت و ۳۱۴ دلار در هر تن سی‌اف‌آر بود. در بازار داخلی آمریکا قراضه خرد شده ۲۹۶ دلار هر لانگ تن و در ثبات بود.

بیلت

بیلت در بازار چین به اوج ۵۷۷ دلار در هر تن درب انبار رسید و هفته گذشته کمتر از ۵۰ دلار در هر تن رشد داشته است. بیلت صادراتی چین نیز از ۴۹۰ دلار به ۵۴۰ دلار در هر تن فوب رسید. بیلت صادراتی سی‌آی‌اس تا ۴۹۰ دلار در هر تن فوب بود در حالی که هفته قبل را در کمتر از ۴۷۰ دلار به پایان برده بود. در ترکیه بیلت وارداتی به ۵۰۳ دلار در هر تن سی‌اف‌آر رسید در حالی که اوایل هفته تا ۴۹۵ دلار بود. در جنوب شرق آسیا قیمت‌های وارداتی بیلت ۵ تا ۱۰ دلار رشد داشت و ۴۷۰ تا ۴۹۰ دلار در هر تن سی‌اف‌آر شد. در کشورهای عرب حوزه خلیج فارس بیلت سی‌آی‌اس ۴۹۵ تا ۵۰۰ دلار در هر تن سی‌اف‌آر است که دو هفته اخیر تا ۳۵ دلار بالا رفت ولی خریدار نداشت. بیلت داخلی ۴۸۰ تا ۴۸۵ دلار در هر تن درب کارخانه بود که ۴۰ دلار رشد داشته است.

مقاطع

مقاطع صادراتی سی‌آی‌اس به لطف بازار بیلت و رونق بازار چین در اوج بود. دو هفته اخیر قیمت میلگرد ۲۰ تا ۳۰ دلار در هر تن بالا رفته و به ۴۹۰ تا ۵۰۰ دلار در هر تن فوب رسیده است. میلگرد تولید آگوست در بازار داخلی روسیه ۷ تا ۱۲ درصد نسبت به جولای بالا رفته و ۵۱۶ دلار در هر تن با ۱۸ درصد مالیات بر ارزش افزوده شد. در ترکیه قیمت مقاطع صعودی بود. آخرین قیمت میلگرد در بازار داخلی ترکیه ۵۲۸ دلار در هر تن درب کارخانه شده است. در بازار صادرات نیز میلگرد ترکیه به ۵۲۰ دلار در هر تن فوب هم رسیده است. میلگرد صادراتی چین ۱۵ تا ۲۵ دلار رشد قیمت هفتگی داشته تا ۵۳۵ دلار در هر تن فوب شد. در بازار داخلی اروپا میلگرد ۴۹۰ یورو هر تن درب کارخانه و در بازار داخلی آمریکا ۵۸۹ دلار در هر تن درب کارخانه بود.

ورق

قیمت ورق گرم در بازار داخلی و صادراتی ترکیه صعودی بود. در بازار داخلی ۵۵۰ تا ۵۶۰ دلار در هر تن درب کارخانه و در بازار صادرات ۵۵۵ تا ۵۶۰ دلار در هر تن فوب بود. در بازار واردات ترکیه نیز ورق گرم روسیه ۵۷۰ دلار در هر تن سی‌اف‌آر و مشابه هفته قبل بود. قیمت ورق گرم در بازار داخلی چین به اوج ۴ سال و ۸ ماه اخیر رسید و در اوج ۶۰۶ تا ۶۱۰ دلار در هر تن درب کارخانه با مالیات بر ارزش افزوده قرار گرفت. از جمله عوامل چنین رشد قیمتی عبارتند از افزایش هزینه تولید، رشد تقاضای فولاد و برنامه کاهش ظرفیت تولید مازاد فولاد در این کشور. ورق گرم صادراتی کره نیز صعودی شده و به ۵۲۰ دلار در هر تن فوب رسید. ورق گرم سی‌آی‌اس به ۵۲۰ دلار در هر تن فوب رسید و قیمت نسبت به اواسط جولای تا ۱۰ دلار رشد داشت. ورق گرم در بازار جنوب اروپا نسبت به دو هفته گذشته تا ۱۰ یورو در هر تن رشد داشته و ۵۰۳ یورو در هر تن درب کارخانه شد. در بازار داخلی آمریکا نیز ورق گرم ۶۶۷ دلار در هر تن درب کارخانه بود.

نیاز واقعی کشور به ورق‌های زیر ۳ میلی‌متر

- معاون فروش و بازاریابی فولاد مبارکه تشریح کرد

به نقل از روزنامه دنیای اقتصاد: فولاد مبارکه در سال گذشته به میزان یک میلیون و ۳۱۶ هزار تن ورق برای شرکت‌های لوله و پروفیل تامین کرده که از این میزان ۹۷۶ هزار تن مربوط به ورق‌های ۳ میلی‌متر و کمتر بوده است. محمود اکبری، معاون فروش و بازاریابی فولاد مبارکه اصفهان با اعلام این مطلب گفت: میزان واردات این ضخامت‌ها نیز حدود ۸۶۶ هزار تن است که با

احتساب تولید حداقلی ۲۰۰ هزار تنی واحدهای کوچکتر مانند نورد لوله اهواز و مجتمع فولاد گیلان، میزان تولید داخلی و واردات ورق‌های زیر ۳ میلی‌متر در مجموع به حدود ۲ میلیون تن می‌رسد. وی افزود: از این میزان حدود ۵۱۰ هزار تن در شرکت‌های نوردکار مقاطع تخت مصرف می‌شود. بنابراین میزان تقاضای واقعی برای ورق زیر ۳ میلی‌متر، حدود ۱/۵ میلیون تن است و البته با توجه به ظرفیت‌های خالی تولید در کارخانه‌های تولیدکننده ورق فولادی و لزوم بهره‌گیری از آنها برای تامین نیاز صنایع پایین دستی بهتر است تولیدکننده داخلی تقویت شود.

شکست سد ابهام در صادرات قیر

-«دنیای اقتصاد» خرید هند از بورس کالا را بررسی کرد

به نقل از روزنامه دنیای اقتصاد : هفته گذشته هندی‌ها موافقت کردند تا قیر و برخی دیگر از محصولات پالایشی را مستقیماً از تابلوی بورس کالای ایران خریداری کنند. کارشناسان معتقدند با توجه به سهم بالایی که هند در خرید قیر ایرانی دارد ایجاد پل‌های ارتباطی بین دو کشور و تعریف سازو کارهایی برای بهبود ضریب اطمینان معاملات دو طرف کاملاً حس می‌شود. این در شرایطی است که حدود ۵۰ درصد از قیر تولیدی کشور را هند خریداری می‌کند که رقم قابل توجهی است. به عقیده آنها در حال حاضر یکی از چالش‌های جدی در زمینه فروش محصول قیر به هند عدم شفافیت معاملاتی از ابعاد گوناگون است؛ به طوری که اولاً قیمت از استانداردهای مناسب بین‌المللی برخوردار نیست و ایران نه به‌عنوان یک مرجع بین‌المللی قیمت‌گذاری بلکه بر اساس فاکتورهای غیرعلمی محصول خود را به کشورهای دیگر از جمله هند صادر می‌کند که مشکلاتی را ایجاد کرده است. چالش دیگر نبود استانداردهای مشخص کیفی است.

به عقیده فعالان بازار قیر به دلایل متعددی که در ادامه این گزارش بررسی خواهد شد بخشی از قیر صادراتی ایرانی از کیفیت مناسبی برخوردار نیست و بر این اساس تعریف شاخص‌های کیفی و ایجاد اهرم‌های نظارتی بر کیفیت تولید ایرانی از ضرورت بالایی برخوردار است. مساله دیگر مشخص نبودن عوامل معاملاتی است؛ در حال حاضر قیر ایرانی از کانال عوامل غیررسمی و دلالت به فروش می‌رسد که این موضوع بر شکاف‌های قیمتی اثرات زیادی را بر جای می‌گذارد و باعث می‌شود محصول با قیمت‌های غیررقابتی در اختیار خریداران قرار گیرد. به‌علاوه تغییرات سریع بازارهای خرید قیر ایرانی چالش دیگری است که از نبود اهرم‌های شفاف منبعت شده و تجمیع این موارد بر این نکته تاکید دارد که پیش‌فرض رشد و رونق صادرات محصول قیر

به‌عنوان یک محصول استراتژیک در کشور ایجاد بازارهای شفاف و متمرکز است که در این راستا باید قرارداد هفته گذشته بین مسوولان بازار سرمایه ایران و هند را مهم ارزیابی کرد.

به این ترتیب خریداران هندی می‌توانند به زودی قیر مورد نیاز خود را از تابلوی بورس کالای ایران مستقیماً خریداری کنند. کارشناسان معتقدند این موضوع می‌تواند آغازی بر فرآیند نظارت مستمر بورس کالا بر صادرات قیر ایرانی باشد. به عقیده آنها ایران قابلیت آن را داشت که مرجع مهمی برای قیمت‌گذاری و صادرات قیر باشد و به عبارتی می‌توانست بازاری مهم در منطقه خاورمیانه برای قیر و سایر محصولات پالایشی باشد اما متأسفانه ضعف‌هایی که در دولت گذشته از ابعاد نظارتی بر بازار و تولید حاکم شد، مانع از این اتفاق شد. این موضوع البته با توجه به شرایط تحریمی کشور ضربه‌های سنگینی را بر پیکره صادرات قیر بر جای گذاشت؛ این در حالی است که طرح ایجاد اوپک قیری یکی از ایده‌های مهم ایران در سال‌های گذشته بود که همزمان با تحریم‌ها هیچ‌گاه عملی نشد. این در حالی است که تا پیش از تحریم‌ها بسیاری از کشورهای اروپایی علاقه‌مند به حضور در بازار ایران برای خرید قیر بودند که این برنامه با آغاز تحریم‌های نفتی به‌طور کلی منتفی شد تا جایی که امروزه جز برخی تک محموله‌های صادراتی بازار مشخصی در این کشورها نداریم. این در حالی است که بازارهای خاورمیانه، جنوب شرق آسیا، آفریقا و... نیز با شرایط نسبتاً نامتعادلی روبه‌رو هستند.

یکی از چالش‌های جدی در این زمینه مشکلات مرتبط با مسائل بانکی و مالی بوده که هنوز به‌رغم امضای توافق برجام به‌طور کامل برطرف نشده است. به‌عنوان مثال اخیراً برخی بانک‌های چینی از پرداخت مبالغ مربوط به صادرات محصولات پتروشیمی به این کشور خودداری کردند که دلیل آن به‌روزرسانی‌های مرتبط با قوانین مبارزه با پولشویی اعلام شده و قرار است رایزنی‌هایی با دولت این کشور برای حل این مشکل از طرف وزارت نفت و بانک مرکزی صورت پذیرد. این قبیل مشکلات در حوزه‌های دیگر نیز مشهود است و به همین دلیل به نظر می‌رسد باید همزمان با ایجاد تالارهای اختصاصی صادراتی (مثلاً به هند) مشکلات حوزه‌های بانکی و مالی به‌طور کامل برطرف شود؛ به خصوص آنکه مشکلات حوزه کشورهای جنوب و جنوب شرق آسیا در زمینه همکاری‌های بانکی و پولی هنوز به‌طور کامل مرتفع نشده‌اند؛ به‌عنوان مثال هند به شدت تمایل دارد از روپیه به‌عنوان معیار مبادلاتی استفاده شود و پیش از این نیز تمایل داشت پول نفت خریداری شده از ایران را نیز به‌صورت روپیه پرداخت کند. این مساله چالش‌های جدی را در مسیر معاملات دو کشور ایجاد می‌کند که قابل تعمیم به صادرات قیر نیز هست.

چالش‌های سیاه برای صنعت قیر

در این بین اما نگاهی به چالش‌های صنعت و بازار قیر از اهمیت بالایی برخوردار است. یکی از چالش‌های مشخص که در آن نیازمند اهتمام بخش‌های مختلف اعم از دولت و بخش خصوصی هستیم، عرضه مواد اولیه یعنی وکیوم باتوم است. متأسفانه آن‌طور که کارشناسان می‌گویند مشکلات بسیاری وجود دارد که تامین وکیوم باتوم مورد نیاز مجتمع‌های تولیدکننده را محدود ساخته و باعث می‌شود قیمت این ماده اولیه با رقابت روبه‌رو شده و افزایش یابد و این در حالی است که بررسی‌ها نشان می‌دهند میزان تولید این ماده اولیه کم نیست، با این حال قیمت‌ها روند رو به رشدی را پشت سر می‌گذارند. حال آن که صادرات قیر و تولید این محصولات با چالش‌های جدی قیمتی روبه‌رو شده است. به عقیده فعالان این بازار، برخی واحدها مستقیم و بدون

واسطه VB را با قیمت‌های پایین و خارج از بورس دریافت می‌کنند در صورتی که برخی دیگر از واحدها باید رقابت کنند و با قیمت بالاتر این محصول را خریداری کنند. حمید حسینی، فعال بازار فرآورده‌های نفتی پیش از این در گفت‌وگو با «دنیای اقتصاد» با اشاره به اینکه ۴ میلیون تن قیر در کشور تولید می‌شود اما در نهایت VB که در بورس کالا عرضه می‌شود ۵ میلیون تن است معتقد است عدم کنترل و نظارت در بخش پالایشگاه‌ها و واحدهای تولیدی مشکل مهمی است که باید به آن توجه ویژه‌ای صورت بگیرد. به گفته وی مشکل دیگر صدور مجوز بیش از ظرفیت خوراک از سوی وزارت صنعت، معدن و تجارت است که این وزارتخانه حدود ۱۷ میلیون تن مجوز برای تولید قیر صادر کرده در صورتی که ظرفیت تولید کل کشور حدود ۴ تا ۵ میلیون تن بیشتر نیست.

به گفته حسینی در این موارد بورس کالا می‌تواند حلال مشکل باشد. در این بین مشکل دیگر چالش کیفیت قیر تولیدی است. قیر معدنی، کربن بلاک، وکیوم ریزدیو (VR) عراق یا مازوت که با قیر صادراتی مخلوط شده همگی تقلب‌هایی هستند که در مورد تولید قیر از سوی برخی تولیدکننده‌های بی‌نام و نشان صورت گرفته و موجب لطمه شدید به اعتبار قیر ایرانی و متعاقباً از دست رفتن بازارهای صادراتی شده است که ضرورت جلوگیری از این تخلفات را گوشزد می‌کند. این موارد در شرایطی است که به گفته کارشناسان بازار منتظر ایران نمی‌ماند و به تدریج شرایط جایگزینی را برای ایران فراهم می‌سازد به طوری که در سال‌های اخیر تغییرات چشمگیری در بازارهای صادراتی ایران رخ داده از جمله بازار چین از دست رفت و یا واردکنندگانی از کشورهای منطقه CIS از خرید قیر ایرانی صرفنظر کرده و از ترکیه و برخی کشورهای منطقه قیر مورد نیاز خود را خریداری کرده‌اند. کشورهای جنوب شرق آسیا نیز با چالش‌هایی دست و پنجه نرم می‌کنند که تمام این موارد حکایت از آن دارد که باید تصمیمی سریع برای این بازار گرفته شود. در حال حاضر عدم همراهی بازار قیر ایران با بازار منطقه‌ای مشکلاتی برای صادرکنندگان ایجاد می‌کند؛ بنابراین بخش‌های قیمت‌گذاری محصولات باید هماهنگی‌های بیشتری با منطقه داشته باشند، چراکه قیمت‌ها در منطقه دچار نوساناتی می‌شود که می‌تواند واحدهای ایرانی را تحت تاثیر قرار دهد.

بنابراین بخش داخلی باید سیاست‌گذاری‌های خود را برای هماهنگی بیشتر با منطقه داشته باشد. در این باره گشایش ال سی‌ها باید روان‌تر شود تا بتوان مستقیماً اقدامات مربوط به پرداخت و ال سی انجام گرفته و بسیاری از فرصت‌سوزی‌ها در این مسیر کاهش یابند. در این میان اما پرسش‌های جدیدی نیز در رابطه با صادرات قیر به هند مطرح است که نیازمند بررسی بیشتر است. فعالان بازار قیر معتقدند در حال حاضر مشکل اصلی فعالیت شرکت‌های واسطه‌ای قیر است که محموله‌های بزرگ قیر را بدون مجوز صادر می‌کنند که این امر مرجعیت ایران را برای قیمت‌گذاری و سایر موضوعات توسعه‌ای برای قیر زیر سوال برده است. در حال حاضر قیر ایران حدود ۱۰۰ دلار ارزان‌تر از قیر بحرین قیمت‌گذاری می‌شود با این حال استقبال از قیر ایران به شدت ضعیف شده است، چراکه بی‌توجهی به بازار قیر سبب نابسامانی این بازار شده به گونه‌ای که برخی با خرید قیر از تولیدکنندگان عمده، آن را در کارگاه کوچک با فرآورده‌های دیگر مخلوط کرده و به‌عنوان قیر باکیفیت به بازار داخلی عرضه کرده‌اند که این موضوع به حیثیت قیر ایرانی لطمه وارد کرده است.

افق‌های قیر ایرانی

بررسی میزان مصرف داخلی و صادرات نشان می‌دهد در فاصله سال‌های اخیر تغییری در وضعیت مصرف داخلی و صادرات اتفاق افتاده است، به طوری که میزان مصرف کاهش یافته و صادرات با کاهش مداوم قیمت‌ها رشد کرده است. کارشناسان معتقدند اگرچه آمارها نشان می‌دهند میزان صادرات کشور در سال‌های اخیر روند رو به رشدی داشته اما اولاً این افزایش صادرات با استفاده از اهرم‌های قیمتی بوده و ثانیاً به صورت تک محموله‌ها و نه به صورت بازارهای پایدار صورت گرفته است. البته شرکت‌های معتبر تولیدکننده قیر همچنان شرایط مطلوبی دارند اما بسیاری از شرکت‌های کوچک هستند که شرایط نامناسبی را در مجموع بازارهای صادراتی ایجاد کرده‌اند.

اولاً میزان تولید یک میلیون و ۲۰۰ هزار تن در فاصله ۵ سال گذشته افزایش یافته و ثانیاً میزان مصرف داخلی در همین مدت به دلیل رکود کم‌سابقه‌ای که اقتصاد با آن مواجه بوده، کاهش یافته است. بررسی‌ها نشان می‌دهد میزان مصرف داخلی که در سال ۲۰۱۲ رقمی معادل ۴۵ درصد تولید داخل را شامل می‌شده، اکنون به ۳۱ درصد رسیده، در عوض صادرات روند افزایشی را طی کرده است. البته ناگفته پیداست در سال‌های اخیر تقریباً در تمام محصولات پایه وضعیت نسبتاً مشابهی را تجربه کرده‌ایم. به‌عنوان مثال میزان مصرف فولاد در کشور در همین دوره کاهش یافته و به جای آن صادرات تقویت شده و یا میزان مصرف داخلی محصولات پتروشیمی جای خود را به صادرات داده و همه این موارد نشان می‌دهد آنچه رونق صادراتی را تقویت کرده، تنها نبود مصرف در سطح داخلی است.

در این بین عوامل مختلفی نیز بازارهای جهانی را تهدید می‌کند که می‌تواند بر روی واردات کشورهای مختلف جهان اثرگذار باشد و افق‌های فراروی این بازار را تحت تاثیر قرار دهد. به‌عنوان مثال رکود یا پایین آمدن نرخ رشد کشورهای نوظهوری از جمله چین و یا برخی کشورهای جنوب شرق آسیا، یکی از این موارد است. در حال حاضر سطح تقاضا برای این قبیل محصولات از سوی چین کاهش یافته که این مساله تاثیر مهمی بر بازارهای جهانی دارد. در منطقه خاورمیانه نیز در سال‌های اخیر بسیاری از کشورها با چالش‌های فراوانی دست و پنجه نرم کرده و می‌کنند. در حوزه‌های اقتصادی نیز مشکلاتی وجود دارد که واردات قیر را توسط کشورهای مختلف و بازارهایی که زمانی فعال بودند تحت تاثیر قرار می‌دهد. از طرفی با توجه به قیمت‌های بی‌ثبات و پایین نفت خام قیمت این محصول مدام دستخوش تغییرات گاهشی می‌شود که این موضوع نیز مشکلاتی را از منظر مالی ایجاد کرده است. در مقابل اما بسیاری از کشورها نیز هستند که برنامه‌های توسعه زیرساخت‌های اقتصادی و تجاری را در دستور کار خود دارند. از جمله کشورهای حوزه آسه‌آن، کشورهای آفریقایی، کشورهای حوزه دریای خزر و کشورهای جنوب آسیا همگی به دنبال ارتقای زیرساخت‌های خود در بخش‌های راهسازی، سدسازی و... هستند که در این صورت واردات این مناطق دستخوش تغییر شده و ارتقا خواهد یافت. در این زمینه باید گفت کشور ما باید به دنبال جذب مشتریان منطقه‌ای و فرامنطقه‌ای بوده و سهم خود را از بازار قیر جهان رونق دهد. ایجاد تالار بین‌المللی قیر در بورس کالا می‌تواند در این مهم فعالان صادرکننده را یاری کند. این موضوع در شرایطی که تحریم‌های بین‌المللی برطرف شده و توان چانه‌زنی ایران در حوزه‌های مختلف افزایش یافته، باید زمینه‌های ارتقای صادرات را فراهم کرد. در حال حاضر شرکت‌های حمل و نقل بین‌المللی در ایران حضور دارند، هزینه‌های بیمه ارسال محصولات کاهش یافته، از منظر مالی اگرچه مشکلاتی وجود دارد اما در مقایسه با زمان تحریم بسیار شرایط مناسب‌تری

ایجاد شده، کشورهای اروپایی به راحتی توان خرید از ایران را دارند و از منظر لجستیکی شرایط مناسب تری ایجاد شده است. تمام این موارد شانس بالاتر ایران را در کسب بازارهای قدرتمند قیر جهانی نشان می دهد که می تواند در سال های پیش رو رقم بخورد.

۴ مزیت عرضه گندم در بورس کالا طبق سیاست قیمت تضمینی

به نقل از روزنامه دنیای اقتصاد : به گفته رئیس امور بازرگانی و خدمات مالی سازمان برنامه و بودجه کشور، عرضه گندم در بورس کالا در قالب سیاست قیمت تضمینی امری لازم الاجرا بوده و قانونی است که مزایای فراوانی برای بخش کشاورزی به دنبال دارد. به گزارش «پایگاه خبری بورس کالای ایران»، مژگان خانلو با تشریح مزایای اجرای سیاست قیمت تضمینی در بورس کالا گفت: در وهله اول، اجرای این سیاست شفافیت معاملاتی در پی داشته و در وهله دوم، عرضه محصولات براساس استانداردهای تعیین شده در بورس افزایش کیفیت را به ارمغان می آورد. وی ضمن بیان اینکه عرضه گندم در بورس کالا به دولت کمک می کند تا گندم کیفی مطابق با استاندارد و ضوابط در کشور تولید شود، گفت: در این شرایط دولت دیگر مجبور نیست گندم یا هر محصول دیگری را با هر درجه ای از کیفیت خریداری کند و این امر ارتقای کیفی محصولات و کارآمدی سیستم که بر نظام تولید مترتب می شود، را به همراه دارد. به گفته وی، افزون بر مزایای اجرای این سیاست برای تولیدکنندگان بخش کشاورزی، کاهش بار مالی تحمیلی بر دوش دولت به کمک ابزارهای نوین مالی را نیز می توان از دیگر مزایای آن دانست که به تبع آن دولت می تواند با کنارگذاشتن امور تصدیگری، به امور حاکمیتی خود بپردازد.

خانلو با اشاره به اجرای این سیاست در ۴ استان کشور به صورت آزمایشی، از امکان بررسی و رفع ایرادات احتمالی سیاست قیمت تضمینی از طریق عرضه در بورس کالا سخن گفت و تاکید کرد: برای موفقیت این طرح باید زنجیره تولید گندم اصلاح شده و بازار رقابتی برای آن شکل گیرد. در این زمینه نکته اساسی این است که بورس کالا یک ابزار شفاف و کارآ است، ولی بدون تامین شرایط کامل در زنجیره تولید یک محصول، نباید انتظار معجزه را از آن داشت. به عبارت دیگر، در حال حاضر از یکسو با اجرای سیاست خرید تضمینی از سوی دولت و از سوی دیگر تعیین دستوری قیمت آرد و نان، دست بورس کالا را برای اجرای یک سیاست درست و بهینه بسته ایم.

وی تاکید کرد: در این رابطه باید به این نکته اشاره داشت که بورس کالا به عنوان یک بازار مبتنی بر نظام عرضه و تقاضا و دارای ابزارهای نوین مالی، نباید شرایط را به دلخواه دولت ایجاد کند؛ بلکه این ما هستیم که باید خود را با شرایط مدنظر بورس کالا که همان کشف واقعی قیمت ها، شفاف سازی آمارها و حرکت به سمت توسعه بخش کشاورزی است، وفق دهیم. رئیس امور بازرگانی و خدمات مالی سازمان برنامه و بودجه کشور درخصوص توسعه اقتصاد در حوزه کشاورزی به کمک بازارهای نوین مالی در بورس

کالای ایران و ارتقای سهم آن در GDP کل کشور گفت: پیش از این بورس کالا به برکت انجام معاملات محصولات پتروشیمی و فلزات رونق گرفت و الان وقت آن رسیده که حوزه کشاورزی نیز نقش خود را در رشد و توسعه این بازار و افزایش سهم آن در تولید ناخالص داخلی ایفا کند. لازمه تحقق این هدف نیز اصلاح بازارهای سنتی خارج از بورس است تا معاملات انواع کالا در بستر بورس کالا انجام شود.

خانلو به امکان برنامه‌ریزی و مدیریت تولید به کمک ثبت دقیق اطلاعات کشاورزان در بورس کالا اشاره و اظهار کرد: به‌رغم آنکه قانون افزایش بهره‌وری تولید بخش کشاورزی طی حدود ۶ سال گذشته، دولت و جهاد کشاورزی را به رعایت الگوی کشت مکلف کرده، اما هنوز هیچ سامانه جامعی برای تعیین دقیق الگوی کشت در هر منطقه و شناسایی کشاورزان و تکمیل اطلاعات آنها طراحی نشده است که قابلیت بهره‌برداری را برای سایر نهادها و حتی عموم فعالان این حوزه فراهم کند. اما ثبت این اطلاعات در سامانه معاملات بورس کالا می‌تواند تا حد زیادی به جمع‌آوری اطلاعات کشاورزان کمک کند. وی در خاتمه سخنان خود گفت: این در حالی است که هم‌اکنون آمار دقیقی از کشاورزان، سطح زیر کشت زمین‌های کشاورزی، نوع محصول و کیفیت آن در دسترس نیست که بتوان براساس آن برای این بخش برنامه‌ریزی کرد. اما ثبت اطلاعات موجود در یک سیستم هوشمند، ضمن فراهم کردن امکان برنامه‌ریزی و مدیریت بهینه در حوزه تولید محصولات کشاورزی، خطاهای انسانی را نیز به حداقل ممکن کاهش می‌دهد.

بخشی از مطالبات گندم‌کاران این هفته پرداخت می‌شود

به نقل از روزنامه دنیای اقتصاد: مدیرعامل شرکت بازرگانی دولتی ایران از پرداخت بخشی دیگر از مطالبات گندم‌کاران در هفته جاری خبر داد و گفت: از آغاز فصل برداشت تاکنون بیش از ۸ میلیون و ۵۰۰ هزار تن گندم به ارزش ۱۱۰ هزار میلیارد ریال از ۳۱ استان کشور خریداری شده است. «یزدان سیف» گفت: از زمان خرید گندم تاکنون نزدیک به ۵۰ هزار میلیارد ریال معادل ۵۰ درصد مطالبات کشاورزان پرداخت شده بود که در این هفته رقم یاد شده به ۶۰ هزار میلیارد ریال معادل ۶۰ درصد می‌رسد. به گفته وی، کشاورزانی که گندم خود را تا ۱۵ خردادماه امسال به شرکت بازرگانی دولتی تحویل داده‌اند، کل مطالبات (۱۰۰ درصد) و کشاورزانی که تا ۳۰ تیرماه امسال گندم خود را تحویل داده‌اند ۵۰ درصد مطالبات خود را دریافت می‌کنند. وی اظهار کرد: در این مدت خوزستان با خرید یک میلیون و ۳۵۵ هزار تن، گلستان با یک میلیون و ۱۰۰ هزار تن، فارس با ۸۵۰

هزارتن و کرمانشاه ۶۲۷ هزارتن به ترتیب رتبه‌های اول تا چهارم را در عرضه گندم به خود اختصاص دادند. سیف تعداد مراکز خرید در سراسر کشور را یک هزار و ۴۲۶ مرکز و تعداد محموله‌های خریداری شده را یک میلیون و ۱۰۰ هزار محموله اعلام کرد.

بیش از ۳۶۰ هزارتن گندم دوروم خریداری شد

سیف تصریح کرد: از ابتدای فصل برداشت تاکنون بیش از ۳۶۰ هزار تن گندم دوروم با قیمت ۱۳ هزار و ۳۰۰ ریال از کشاورزان خریداری شده است. وی ادامه داد: اکنون گندم چهار استان کشور از جمله مازندران، قزوین، مرکزی و خراسان شمالی در بورس کالا عرضه می‌شود. وی، تولید امسال گندم را ۱۴ میلیون تن و خرید تضمینی آن را ۱۱ میلیون تن پیش بینی کرد و گفت: خودکفایی کشور در گندم استمرار خواهد یافت.

خرید دانه‌های روغنی به بیش از ۱۹۰ هزارتن رسید

مدیر عامل شرکت بازرگانی دولتی ایران درباره وضعیت خرید دانه‌های روغنی گفت: از آغاز فصل برداشت تاکنون بیش از ۱۹۰ هزارتن انواع دانه‌های روغنی شامل کلزا، گلرنگ و آفتابگردان از ۳۱ استان کشور خریداری شده است. وی اظهار کرد: این میزان خرید انواع دانه‌های روغنی به ارزش بیش از ۵۰ هزار میلیارد ریال بوده که تمامی مطالبات کشاورزان پرداخت شده است و دولت بدهی به این گروه از کشاورزان ندارد.

معامله ۴۱۳ هزار تن انواع محصول در بورس کالای ایران

- در سومین هفته مرداد ماه رقم خورد

به نقل از روزنامه دنیای اقتصاد: طی هفته منتهی به ۱۹ مرداد ماه، حدود ۴۱۳ هزار و ۸۲۲ تن انواع کالا به ارزش نزدیک به ۸ هزار و ۶۶۴ میلیارد ریال در بورس کالای ایران مورد دادوستد قرار گرفت. به گزارش «پایگاه خبری بورس کالای ایران»، در هفته سوم مرداد ماه، در تالار محصولات صنعتی و معدنی، ۱۴۷ هزار و ۳۱۰ تن انواع کالا به ارزش ۴ هزار و ۱۵۹ میلیارد ریال معامله شد. در این تالار ۳ هزار و ۹۸۰ تن آلومینیوم، ۱۳۹ هزار و ۴۵۲ تن فولاد، ۳ هزار و ۷۳۵ تن مس، ۱۴۰ تن کنسانتره مولیبدن و

۳ تن کنسانتره فلزات گرانبها از سوی مشتریان خریداری شد. همچنین در هفته معاملاتی مذکور در دو بخش داخلی و صادراتی تالار فرآورده‌های نفتی و پتروشیمی، ۲۱۸ هزار و ۳۹۰ تن انواع کالا به ارزش ۳ هزار و ۸۹۵ میلیارد ریال به فروش رسید. در این تالار ۶۲ هزار و ۴۷ تن قیر، ۵۶ هزار و ۶۲۲ تن مواد پلیمری، ۶۰ هزار تن وکیوم باتوم، ۱۴ هزار و ۴۰۰ تن لوب کات، ۱۹ هزار و ۴۸۲ تن مواد شیمیایی، ۳ هزار و ۵۳۶ تن گوگرد، یک هزار و ۱۷۳ تن روغن پایه و اسلاک واکس، ۶۰۰ تن سلاپس واکس، ۳۰ تن گازها و خوراکها و ۵۰۰ تن عایق رطوبتی خریداری شد. تالار محصولات کشاورزی بورس کالای ایران نیز در سومین هفته مرداد ماه، شاهد معامله ۴۵ هزار و ۲۰۵ تن انواع کالا به ارزش نزدیک به ۵۵۸ میلیارد ریال بود؛ در این تالار داد و ستد ۸ هزار و ۲۶۲ تن جو دامی، ۲۶ هزار و ۹۵۳ تن گندم، ۸ هزار و ۲۲۵ تن شکر سفید، ۹۵۰ تن ذرت، ۴۵۰ تن کنجاله ها، ۱۰۰ تن روغن خام و ۲۶۶ هزار قطعه جوجه یک روزه مشاهده شد. در هفته‌ای که گذشت و در بازار فرعی بورس کالای ایران، ۹۰۰ تن پتاس (کلرید پتاسیم)، ۲۰۰ تن سولفات آمونیوم، ۹۱ تن ضایعات فلزی، ۲۲۵ تن کنسانتره فسفات، هزار و ۵۰۰ ورق گرم ضخامت ۲ و همچنین ۸۵۰ کیلوگرم بشکه خالی دادوستد شد.

برچیدن بال دامپینگ با ورود گندم به بورس کالا

- عضو کمیسیون کشاورزی مجلس مطرح کرد

به نقل از روزنامه دنیای اقتصاد: علی ابراهیمی عضو کمیسیون کشاورزی، آب و منابع طبیعی مجلس با بیان اینکه پرداخت با تاخیر بهای گندمکاران ضررهای هنگفتی به کشاورزان وارد می‌کند، گفت: پرداخت به موقع پول کشاورزان از سوی دولت، با عرضه گندم در بورس کالای ایران قابل تامین تر بوده و واقعی و شفاف شدن نرخ کالا با عرضه گندم در بورس کالا امکان پذیر می‌شود. به گزارش خانه ملت علی ابراهیمی گفت: گندم یک کالای استراتژیک است که نقش مستقیمی در امنیت غذایی دارد و اگر در محصولی همچون گندم به خودکفایی نرسیم، نمی‌توان انتظار داشت که بتوان خلأ آن را با دیگر محصولات کشاورزی پر کرد. نماینده مردم شازند در مجلس با بیان اینکه برچیدن بال دامپینگ با ورود گندم به بورس کالا امکان پذیر است، تصریح کرد: پرداخت بهای با تاخیر محصولات کشاورزان، سود گندم را تقدیم دلان می‌کند. عضو کمیسیون کشاورزی، آب و منابع طبیعی مجلس با بیان اینکه توقف فروش گندم از سوی واسطه‌های سیار با عرضه گندم در بورس کالای ایران عملیاتی می‌شود، یادآور شد: پرداخت مابه‌التفاوت قیمت بورس با نرخ تضمینی از سوی دولت، با عرضه گندم در بورس کالای ایران قابل تامین تر بوده و واقعی و شفاف شدن نرخ کالا با عرضه گندم در بورس کالا امکان پذیر می‌شود.

وی درباره پرداخت با تاخیر بهای گندمکاران از سوی وزارت جهاد کشاورزی گفت: برای تکرار خودکفایی گندم باید پول کشاورزان پس از تحویل محصول پرداخت شود تا کشاورزان بتوانند اقتصاد معیشتی و هزینه‌های تولید خود را با رعایت اصول اقتصادی پاسخگو باشند؛ در غیر این صورت گندم با نرخ نازل در شرایطی به واسطه‌ها فروخته می‌شود که سود آن در جیب دلان می‌رود. نماینده مردم شازند در مجلس شورای اسلامی تصریح کرد: زمانی که دولت بهای محصول کشاورز را به موقع پرداخت نمی‌کند، کشاورزان برای ایجاد نقدینگی مجبور هستند این محصول را که نقش بسزایی در امنیت غذایی کشور دارد، به واسطه‌ها تحویل دهند. وی ادامه داد: حد فاصل نرخ گندم تا فروش در بازار مصرفی با عدم پرداخت به موقع بهای کشاورز به جیب دلان می‌رود و با این اوصاف تبادلات تجاری گندم میان دولت و کشاورزان به نفع واسطه‌ها تمام می‌شد، زیرا دلان با تزریق پول نقد می‌توانند به سرعت محصول کشاورزان را که با زحمات فراوان تولید کرده‌اند با بهای ناچیز خریداری کنند. ابراهیمی افزود: زمانی که دولت بهای کشاورزان را با دیرکرد پرداخت می‌کند، بدیهی است که کشاورزان برای تبدیل محصولاتشان به پول نقد مجبور هستند به سمت دلان گرایش پیدا کنند و این در حالی است که نرخ تضمینی و نرخی که از کشاورز خریداری می‌شود، تنها به نفع واسطه‌ها تمام می‌شود.